

Kształcenie i certyfikacja
przewodników miejskich
dzień po deregulacji - kontekst
i propozycja nowego modelu

„The Day after Day” czyli polska turystyka miejska po deregulacji

Kto zyska, kto straci i czy tak musi być?

Nowa sytuacja

Przewodnicy:

wiedza **zweryfikowana**

metodyka (często przestarzała)

certykat państwowy („stare-dobre”)

kontakty z partnerami (poparte opinią)

środowiska, grupy, koła, stowarzyszenia

Pseudo-Przewodnicy:

wiedza nie zweryfikowana

brak jakiegokolwiek metodyki

brak dowodu umiejętności

kontakty z partnerami (będą tworzyć opinie)

grupa zatowarzyszona

Wyzwania:

- muzea państwowe usztywniają postawy i zmieniają praktyki oprowadzania
- obiekty kościelne i prywatne zechcą zatrudniać „swoich”
- wielu zleceniodawców zacznie korzystać z tanich, nie zweryfikowanych przewodników

Wniosek: Nadal mamy przewagę!

ZADANIA:

1. **umocnić to, co daje nam przewagę,**
2. **stworzyć standardy naszych przewag,**
3. **solidarnie promować nasze przewagi**

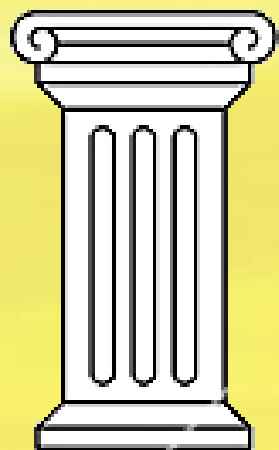
Główne role przewodnika w nowoczesnym zwiedzaniu miast

Przewodnik: **INTERPRETATOR** dziedzictwa i i żywej kultury
rola tradycyjna z nowymi elementami (unicum, narracje alternatywne)

Przewodnik: **ORGANIZATOR** (zwiedzania) i doradca turysty
rosnący udział zadań menedżerskich przewodnika-pilota (city-guide)

Przewodnik: **ANIMATOR** turystycznego pobytu w mieście
zapewnienie różnorodności wrażeń i interaktywności zwiedzania

Nowa metodyka I

Klasyczne formy (pozostają aktualne):

oprowadzanie multitematyczne / spacer tematyczny /

objazd miasta z przewodnikiem

* * *

Nowe typy usług / oprowadzania

Zwiedzanie fabularyzowane: zasady, typy scenariuszy, techniki, elementy gry aktorskiej

Questing: idea, typy, scenariusze, narzędzia, role

Gra miejska: typy, zasady realizacji, role,

Integracja usługi w pakiet miejski: typy pakietów, rola zwiedzania, typowe elementy

Szkolenie: zagadnienia wykładowane - ogólne

Dotychczas: (75)

Historia Polski (8)

Geografia turystyczna Polski (13)

Historia Kultury w Polsce (16)

Ochrona przyrody i środowiska w Polsce (6)

Turystyka w Polsce (5)

Metodyka i etyka przewodnictwa (9)

Ogól. zasady bezpieczeństwa w turystyce (4)

Podst. przepisy prawne w turystyce (6)

Wybr. zagadn. z psychologii i socjologii (8)

Razem: 68

Proponowane zmiany:

2 h wprowadzenia + E-learning z testem, 75% próg

6 h geografia kontrastowa miast

16 h Historia kultury europejskiej, w tym sztuki

rezygnacja

4 h Walory turystyczne i organizacja tur. w PL

**4 h Etyka przewodn. 12 h Metodyka przewodnictwa
pozostawić (4h)**

**rezygnacja
(formy umów na usługi przew. E-Learning)**

4 h socjologia miejskich grup turystycznych

6 h psychologia turystów

(w tym elementy psychologii rozwojowej, ćwiczenia)

Szkolenie: zagadnienia wykładane i ćwiczone— „specjalistyczne”

Dotychczas	(godziny wykładów plus ćwiczeń)	Proponowane zmiany:
Historia miasta na tle historii Polski	(30)	redukcja do 20
Kultura i sztuka miasta	(35)	redukcja do 10
Miasto współczesne	(15)	redukcja do 10
Geografia turystyczna miasta i regionu	(30)	likwidacja (włączyć poniżej)
Topografia miasta i strefy podmiejskiej	(10)	pozostawić 10 (dzielnice i okolice)
Metodyka i technika prowadzenia wycieczek	10 (5)	rozszerzenie: 14 (+ 7 dni poniżej)
Szkolenie praktyczne , w tym:	(9 dni)	rozszerzenie:
1) historia miasta na tle historii Polski — 10 godz.;		- konkretne miejsca, obiekty
2) kultura i sztuka miasta — 25 godz.;		- konkretne dzielnice i trasy
3) miasto współczesne — 15 godz.;		- konkretne techniki prowadzenia
4) geografia turystyczna miasta i regionu — 5 godz.;		<u>szczegóły poniżej !!</u>
5) topografia miasta i strefy podmiejskiej — 20 godz.;		
6) metodyka i technika prowadzenia wycieczek miejskich — 10 godz.		
<u>130 godzin + 9 dni (czego???)</u>		<u>64 godziny wykładów</u>

Nowe szkolenie przewodników miejskich:

1. Zagadnienia ogólne w wykładzie (z 75 na 68 godzin)

Likwidacja przedmiotów niepotrzebnych (prawo turystyczne, ochrona środowiska)

Przebudowa treści części przedmiotów (psychologia, geografia)

Rozbudowa segmentu metodycznego (szerokie wprowadzenie nowej metodyki)

2. Zagadnienia szczegółowe w wykładzie (z 130 na 64 godziny)

Likwidacja geogr. regionu i topogr. okolicy - wspólna geografia/topografia miasta i okolic

Redukcja segmentu historii systematycznej miasta (na rzecz wykładów monograficznych)

3. Wyjścia szkoleniowe (z około 7-9 „dni” do około 20-30 „wyjść” po 4-6 godzin)

Likwidacja wyjść „aspektowych” jako elementów ćwiczenia m.in. historii i kultury

Rozbudowa wyjść metodycznych z ćwiczeniem form, technik i narzędzi oprowadzania

Skokowy wzrost liczby wyjść: *obiekty*, *rejony*, *trasy* (prezentacja i szkolenie w oprowadzaniu)

4. Treści monograficzne (nowe, około 14-20 godzin)

Nowe, realizowane w ramach wykładów i w obiektach, stanowią odrębny element szkolenia

5. Własne treści autorskie organizatora szkolenia (dowolnie)

(warsztaty, spotkania z ludźmi, wizyty w obiektach, projekcje filmów, E-learning)

Nowe i zmodyfikowane treści - 1

Wykłady monograficzne – wielkie „tematy” miasta

- Cele:**
1. nabycie wiedzy o „unicum” miasta,
 2. podstawy merytoryczne do „storytelling”

Treść: „Wszystko o” ważnym epizodzie, temacie, grupie etnicznej itd. z dziejów miasta

Czas: 2 godziny lekcyjne

Miejsce: miejsce regularnych zajęć szkolenia / wystawa / „in situ eventorum”

Ilość: 6-10 jednostek w zależności od ilości potencjalnych tematów

wykłady te zastępują część godzin z zakresu historii i kultury miasta

Realizacja: wykład z wykorzystaniem eksponatów, dokumentów, multimediiów

Element praktyczny: wskazanie sposobu i kontekstu wykorzystania w przewodnictwie
(np. jako trasa tematyczna, scenariusz gry, zwiedzania fabularyzowanego)

Przykłady tematów (Poznań):

Poznańscy Bambrzy / Poznański Czerwiec 1956 / Dzieje poznańskich Żydów

Twierdza Poznańska / Powstanie Wlkp. 1918/19 w Poznaniu

Nowe i zmodyfikowane treści - 2

1. Metodyka przewodnictwa i sposoby prowadzenia wycieczek

WYKŁADY (14) obejmują:

A. klasyczne i nowe typy oprowadzania i udział przewodnika w nich

(m.in. oprowadzanie historyczne, tematyczne, objazd, **zwiedzanie fabularyzowane, gra miejska, questing**)

B) budowę, tworzenie i stosowanie narzędzi (**syllabus miejsc, scenariusz, schemat tras temat., multimedia**)

C) Sposoby oprowadzania w różnych typach miejsc i obiektów (**muzea, ob. sakralne, parki, objazd**)

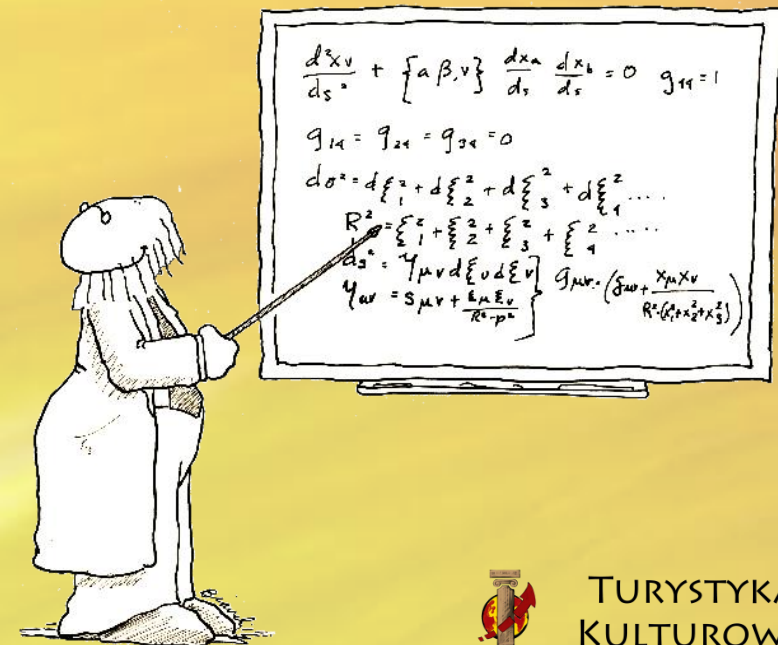
D) Współpracę w ramach zespołu (**questing, gra m., fabularyzacja**) i produktu (**pakiet turystyczny**)

E) Stosowanie gatunków (**anegdota, legenda, cytaty literackie, gwara**) i technik (**obraz, multimedia**)

ĆWICZENIA (4-5 dni) obejmują:

A) formy przewodnictwa (jw.), zastosowanie narzędzi (jw.), gatunków/technik (jw.) pracę w zespole (jw.)

B) pracę z różnymi typami grup (kryteria: wiek, poziom zainteresowań, sprawność fiz., rejestr językowy)

Nowe i zmodyfikowane treści - 3

2. Wyjścia terenowe: znaczne zwiększenie liczby

Zasada:

szkolenie „in situ” bez podziału na „aspekty” - odrębne wyjścia szkoleniowe do:

1. WSZYSTKICH ważniejszych miejsc i obiektów

- A) omówienie historyczne i merytoryczne na miejscu, B) szkolenie detaliczne,
- C) zapoznanie z personelem, D) zapoznanie z urządzeniami, E) ćwiczenia z oprowadzania

2. WSZYSTKICH Istotnych dzielnic i rejonów miasta

- A) omówienie rozwoju historycznego, B) trasy oprowadzania i objazdu,
- C) ćwiczenia z oprowadzania

3. WSZYSTKICH turystycznych tras realnych (oznaczonych)

- A) Wprowadzenie do tematu, B) przebieg trasy i obiekty, C) ćwiczenia z oprowadzania

4. Na NAJWAŻNIEJSZE trasy tematyczne (wirtualne)

- A) Wprowadzenie do tematu, B) przebieg trasy i obiekty, C) ćwiczenia z oprowadzania

Nowa metodyka: przykłady

oprowadzanie po wystawach

Wystawy w ramach wykładu z metodyki (odrębne 2 godziny):

1. Klasyczne typy oprowadzania: **totalne, holistyczne, selektywne**

2. Nowe typy oprowadzania:

autonomiczne, zadaniowe, fabularyzowane

3. Zasady współpracy przewodników i stowarzyszeń przewodnickich z obiektami i personelem obiektów w nowej sytuacji (po deregulacji)

Wystawy w ramach ćwiczeń z metodyki:

1. Samodzielne przygotowanie wizyty na konkretnej wystawie

2. Realizacja w ramach ćwiczeń z metodyki w obiekcie

3. Szkolenie z wykorzystania multimedialnych opcji ekspozycji

4. Wspólna ewaluacja zwiedzania w grupie

Nowa metodyka – uczenie współpracy

W ramach wykładu z metodyki:

1. **Klasyczni partnerzy** przewodnika (nadal aktualne): P- wykonawca zlecenia
touroperator / zleceniodawca / pilot / personel obiektów
2. Nowi partnerzy: praca w teamie nowych typów zwiedzania, praca dla „pakietu”

W ramach ćwiczeń z metodyki:

Nowe formy, nowe role - nowi partnerzy przewodnika

1. **Zwiedzanie fabularyzowane**: P. - członek teamu wykonawczego
autor scenariusza, inni wykonawcy, personel obiektów
2. **Questing**: P. - współtwórca koncepcji i ekspert
inicjatorzy / autorzy koncepcji / team wykonawczy
3. **Gra miejska**: P. – „stacyjny”, ekspert grupy
autorzy / zespół wykonawczy / uczestnicy
4. **Pakiet miejski**: P. - jeden z autonomicznych wykonawców
koordynator pakietu, personel obiektów, hotelu, gastronomii

Nowa metodyka - praca z nowymi narzędziami

1. W ramach wykładu z metodyki:

Sylabus – schemat i typy, Trasa tematyczna: elementy, systemy elektroniczne: prezentacja, urządzenia wspierające: omówienie, prezentacja

2. W ramach pracy własnej (zadanej):

Stworzenie schematu *sylabusa miejsca*, schematu *trasy tematycznej*

3. W ramach ćwiczeń grupowych z metodyki:

Sylabus miejsc jako narzędzie budowy przekazu

(wykorzystanie w obiektach różnych typów i w różnych typach grup)

Tematyczne trasy wirtualne

(oprowadzanie po trasie, selektywne korzystanie z trasy)

Systemy elektroniczne (słuchawkowe)

(wykorzystanie w miejscach zamkniętych i na terenie otwartym)

Elektroniczne urządzenia wspierające

(przykłady stosowania w miejscach zwiedzania)

Nowa metodyka: obsługa grup turystycznych

Specyfika grup (oczekiwania i zachowania):

- grupy młodzieżowe (szkoły ponadpodstawowe), - grupy dziecięce i szkolne
- grupy osób starszych, - grupy zawodowe , - grupy biznesowe i konferencyjne
- grupy etniczne, - grupy wielonarodowe, grupy gier miejskich, questingowe,
- grupy turystów studyjnych, - grupy uczestników eventów, - niepełnosprawni

Obsługa turystów indywidualnych i grup prywatnych

(elastyczność i pomysłowość w pracy przewodnika)

Obsługa turystów w ramach pakietów

(usługa w narzuconym czasie i programie, z elastycznym planem)

Obsługa grup i turystów w ramach tras

(usługa w narzuconej tematyce i przestrzeni, z wiodącymi wątkami)

Propozycje certyfikacji I: Kto?

W mieście: Podmioty kształcące, środowiska współpracy przewodników, samorząd?

1. Przyjęcie wspólnych ramowych zasad kształcenia i wymagań (krajowych, szczegółowych)
2. Współpraca między środowiskami przewodników w mieście w kwestii usług certyfikowanych:
uzgodnienie sposobów współpracy z obiektami, sposobów promocji przewodnictwa certyfikowanego, wymiana i wspólna publikacja list certyfikowanych przewodników
3. Porozumienie w kwestii egzaminowania (**poniżej**):
4. Porozumienie w kwestii certyfikacji i oznaczenia przewodników.

W kraju: Współpraca między środowiskami z różnych ośrodków:

1. Przyjęcie wspólnego programu szkoleń z szerszym marginesem wolności dla szkolących,
2. **Wspólna informacja i promocja**
 - wspólny portal www z listą certyfikowanych przewodników i ośrodków szkoleń
 - wspólna odznaka przewodnicka (z lokalnymi elementami)
 - wspólne stoiska na targach turystycznych
 - wzajemne polecanie przewodników certyfikowanych w innych miastach
 - wspólne czasopismo lub stałe „okno” (Turystyka Kulturowa” jako partner)

Propozycje certyfikacji II: Jak?

Kto egzaminuje?

1. Skład komisji ustalony wspólnie, wyłącznie praktykujący przewodnicy i specjaliści z dziedzin będący jednocześnie przewodnikami, przedstawiciel miasta? (NIKT INNY!)

Z czego egzamin?

1. Zgodnie z ustalonym programem ogólnym i programami szczegółowymi dla miast
- 2..Z uwzględnieniem nowej metodyki, alternatywnych narracji,
3. Z uwzględnieniem nowych form przewodnictwa, nowych technik, narzędzi
4. Na podstawie uzgodnionej i regularnie aktualizowanej listy lektur

Jak egzaminować?

1. Część teoretyczna: jak dotychczas, test i egzamin ustny z obszernymi wypowiedziami (podczas tej drugiej: ocenia się nie tylko CO, ale i JAK przewodnik przekazuje)
2. Część praktyczna z zastosowaniem narzędzi i technik oprowadzania, z elementami trasy i wystaw, z elementem pracy w zespole, z różnymi typami zwiedzania
3. Sprawdzane umiejętności w oprowadzaniu pieszym i z użyciem autokaru
4. Wymaganie narracji alternatywnej, anegdoty i legendy, narzucanie ram czasowych w konkretnych elementach oprowadzania, narzucanie głównych rejestrów językowych

Propozycje certyfikacji III: co?

1. Typ certyfikacji:

Odznaka * legitymacja * wpis do rejestru certyfikowanych przewodników (www)

2. Sposób nadawania, dokumentacja, zasady obowiązywania

Nadaje Komisja w imieniu powołujących podmiotów (i miasta?), dokumentuje Komisja, podmioty, wspólny portal, (miasto?), powiadamiani są operatorzy turystyki w mieście i obiekty

3. Starania o honorowanie certyfikatów. Cele:

- świadomość jakości usług ze strony turystów („marka” przewodnika certyfikowanego)
- uznanie przewodników przez samorząd miasta za działających na jego rzecz,
- uznanie przewodników i utrzymanie ich uprawnień w obiektach
- uznawanie przewodników przez touroperatorów i utrzymanie zasad zatrudniania
- uznawanie przez inne instytucje i środowiska w mieście i kraju:

należy rozważyć powołanie krajowej federacji przewodników z pełną autonomią członków – stowarzyszeń kół i klubów, dobrowolnie przyjmujących podstawowe standardy. Przynależność możliwa tylko na podstawie certyfikatu przewodnika.

Za uwagę dziękuje

Armin